

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑	ให้ประชาชนมีสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะและในการร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นักการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ	ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๒
๒	ให้ประชาชนมีสิทธิในการติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง	ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๒
๓	ประชาชนมีสิทธิหน้าที่ในการปกป้อง ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะและผลประโยชน์ของรัฐ รวมถึงมีสิทธิหน้าที่ในการป้องกัน ปฏิเสธและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ	ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๓
๔	ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับและจากพรรคการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม และต้องติดตาม สอดส่องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ รวมทั้งมีสิทธิในการถอดถอนได้	ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๔
๕	กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินนโยบาย แผนงาน และโครงการสาธารณะในทุกขั้นตอน และในทุกระดับอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม	ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๕
๖	ให้มีมาตรการกำกับคุณสมบัติให้นักการเมือง ผู้นำทางการเมือง ผู้แทนของประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในพรรคการเมืองมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑
๗	พรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ที่มีความรู้ความสามารถอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และพรรคการเมืองนั้นจะต้องร่วมรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและผลงานที่ไม่ชอบหรือทุจริตของบุคคลที่เป็นตัวแทนของพรรคการเมือง	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑
๘	ให้มีบทลงโทษในกรณีมีการซื้อสิทธิขายเสียง ทั้งผู้ซื้อสิทธิและขายเสียง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑
๙	กำหนดกฎและกติกาที่ไม่ปิดกั้นทางเลือกของประชาชน ในการเข้ารับสมัคร การเลือกตั้ง โดยไม่เพิ่มต้นทุนทางการเมืองและต้นทุนของผู้สมัคร มีมาตรฐานสร้างข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบนโยบาย ประวัติ ผลงานและแนวทางการทำงานที่ครอบคลุมรอบด้าน เพื่อส่งเสริมคนดีที่ได้รับการเลือกตั้ง	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑
๑๐	รัฐมีหน้าที่จัดการปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดิน	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑๑	การบริหารราชการแผ่นดินต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒
๑๒	กำหนดมาตรการในการสร้างและส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารราชการแผ่นดิน	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒
๑๓	กำหนดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและตรวจสอบการสรรหา ตลอดจนความประพฤติและการปฏิบัติตนของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒
๑๔	ให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการป้องกันการทุจริต	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒
๑๕	กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภาที่ดี และมีบทลงโทษ	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๓
๑๖	กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฐานะผู้บริหารประเทศที่ดี และมีบทลงโทษ	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๔
๑๗	กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interests) ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหาร (นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรี)	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๔
๑๘	ปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้เน้นในเรื่องประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความโปร่งใส	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๕
๑๙	การใช้จ่ายงบประมาณและเงินกู้ต้องกำหนดแผนงาน เป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถคาดการณ์ผลล่วงหน้าได้ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินการเป็นประจำ	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๕
๒๐	ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและนักการเมืองทุกระดับต้องรับผิดชอบพฤติกรรมและจริยธรรมของผู้ติดตาม ที่ปรึกษา และเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๖
๒๑	สร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจและขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจน	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๖
๒๒	การคลังและการงบประมาณของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องยึดหลักสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๗
๒๓	การบริหารจัดการและการบริการสาธารณะที่ดี ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๗
๒๔	ให้มีองค์กรใหม่ระดับชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น	ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๗
๒๕	ศาลต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจตุลาการที่เป็นอิสระ มีความเป็นธรรม และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑
๒๖	กระบวนการยุติธรรมอยู่บนหลักความเสมอภาค เท่าเทียมและเป็นธรรม สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย และปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑

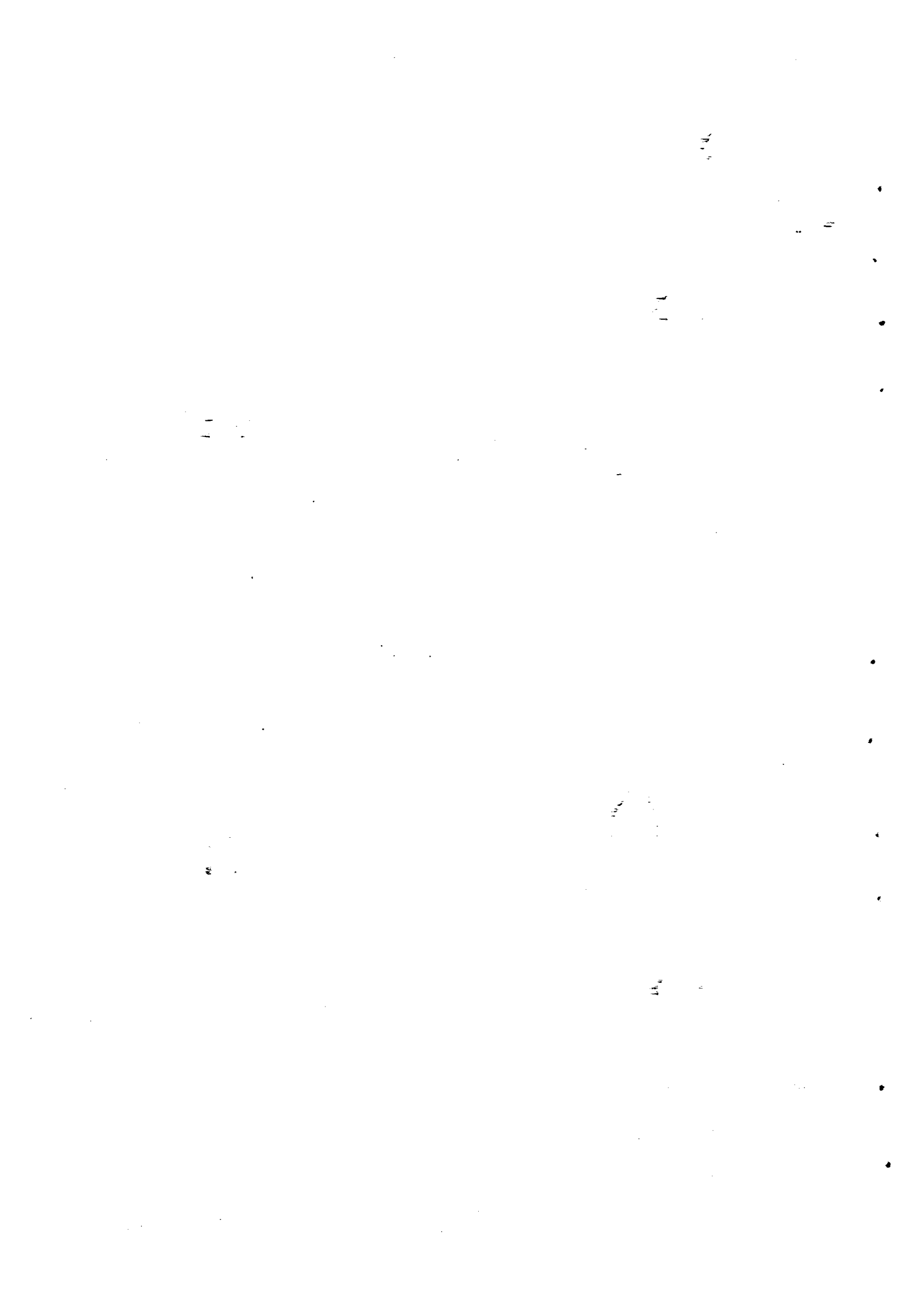
ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๒๗	บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นที่ประจักษ์ และมีความรอบรู้ เป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาของสาธารณชน	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๑
๒๘	ให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันมีอำนาจสอบสวนและส่งฟ้องคดีได้เอง	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒
๒๙	การสอบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชันและประพฤตินิชอบที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงและฟ้องดำเนินคดีโดยเร็วและผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบหากเกิดความเสียหายในกรณีที่น่าสงสัย และหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องรายงานความคืบหน้าต่อสาธารณะอย่างเปิดเผยเป็นระยะ	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒
๓๐	ให้มีการคุ้มครองการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันให้มีอิสระอย่างแท้จริง	ภาคที่ ๓ หมวดที่ ๒

หมายเหตุ ข้อเสนอแนะให้เขียนไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับถาวร

๑. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน บรรดาข้อเสนอแนะที่ผ่านการรับรองของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติแล้ว และต้องตราเป็นกฎหมายเพื่อให้มีผลบังคับ แต่ยังไม่สำเร็จสิ้น ให้สภานิติบัญญัติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ ต้องดำเนินการต่อไปให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ ปี หลังจากเปิดสมัยการประชุมครั้งแรก

๒. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน บรรดาข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติที่รัฐบาลได้ยอมรับเป็นแนวทางในการบริหารราชการหรือเริ่มนำไปปฏิบัติแล้ว ให้รัฐบาลที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ต้องดำเนินการต่อไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางหรือมาตรการนั้นต่อไปเป็นอย่างน้อยสามปี

๓. ให้มีกลไกที่ทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะแก่ สภานิติบัญญัติ รัฐบาล และบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนเรื่องการปฏิรูปดำเนินต่อไปให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง โดยกลไกดังกล่าวอาจมีระยะเวลาในการทำงานอย่างน้อยตามระยะเวลาที่กำหนด

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้ประชาชนมีสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะและในคำร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นักการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ต้องกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว และต้องมีสิทธิในการร้องขอข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของนักการเมือง หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญฯ รวมถึงการปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ การที่ประชาชนมีสิทธิและสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ โดยง่าย เป็นการเพิ่มต้นทุนของผู้ที่จะทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากขึ้น และเป็น การปราบ และนำไปสู่การดำเนินการที่สุจริตและความโปร่งใสมากขึ้น

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๑. การป้องกัน ปราบปราม และต่อต้านการทุจริตจำเป็นต้องให้ประชาชนมีข้อมูล มีความเข้าใจ มีความรู้ และการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เป็นจริง และครบถ้วน การประกันสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นหลักการที่ประเทศที่พัฒนาแล้วถึงปฏิบัติเป็นเรื่องปกติ การที่ประชาชนมีสิทธิในการได้รับและรับทราบข้อมูลข่าวสาร เป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนในการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

๒. เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งมีสิทธิในการร้องขอและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในภาครัฐ อันเป็นบันไดขั้นแรกของการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์สาธารณะ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน

หมวดที่ ๒ ประชาชน

ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้ประชาชนมีสิทธิในการติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

บุคคลและประชาชนในฐานะผู้เสียภาษีต้องมีสิทธิในการติดตามการดำเนินนโยบายต่าง ๆ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากมีข้อสงสัยว่าจะมีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ บุคคลและประชาชนต้องมีสิทธิในการร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกำหนดสิทธิข้อนี้ก็เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดำเนินงานตามนโยบาย หรือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ด้วยความสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๑. การป้องกัน ปราบปราม และต่อต้านการทุจริตจะประสบความสำเร็จต้องทำให้ประชาชนมีความเข้าใจ มีความรู้ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เป็นจริง และครบถ้วน การที่ประชาชนมีสิทธิในการได้รับและรับทราบข้อมูลข่าวสาร จะทำให้ประชาชนมีศักยภาพในการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

๒. เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งมีสิทธิในการร้องขอและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในภาครัฐ อันเป็นบันไดขั้นแรกของการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์สาธารณะ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน

หมวดที่ ๒ ประชาชน

ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ประชาชนมีสิทธิหน้าที่ในการปกป้อง ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะและผลประโยชน์ของรัฐ รวมถึงมีสิทธิหน้าที่ในการป้องกัน ปฏิเสธและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

บุคคลและประชาชนมีหน้าที่ในการปกป้องดูแลและรักษาผลประโยชน์ของรัฐ โดยเป็นหน้าที่ดูแล การจัดสรรงบประมาณในระดับต่าง ๆ และติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแผ่นดินที่ได้มาจาก ภาษีอากร เงินกู้ และรายได้อื่น ๆ เป็นหน้าที่ของประชาชนในการสอดส่องดูแลการแสวงหาผลประโยชน์จาก สมบัติสาธารณะต่างๆ เช่น การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสินทรัพย์อื่น ๆ ของแผ่นดิน ให้เป็นไปอย่างสุจริต โปร่งใส และต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกำหนดเป็นหน้าที่ เป็นประเด็นใหม่ที่มีความสำคัญ อันจะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะ เพิกเฉยต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้เข้าใจว่าสิทธิในการเป็นผู้เสียหาย การเป็นเจ้าของทรัพยากรสาธารณะ ต้องมาพร้อมหน้าที่ของพลเมืองดีในการป้องกัน การปราบปรามการทุจริต และเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี ในการแจ้งเบาะแส การไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตในฐานะผู้ให้ หรือเพิกเฉยต่อการทุจริตที่เกิดขึ้น ประเด็นนี้มีการกำหนดไว้เป็นมาตรการหนึ่งในประเทศที่มีการทุจริตในระดับต่ำ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน

หมวดที่ ๒ ประชาชน

ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับและจากพรรคการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม และต้องติดตาม สอดส่องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ รวมทั้งมีสิทธิในการถอดถอนได้

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ประชาชนต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ โดยกฎหมายได้ประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้ประชาชนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนฯ ทางการเมืองและพรรคการเมืองระดับต่าง ๆ ซึ่งประชาชนต้องมีหน้าที่ที่ต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ดี ในการเลือกตั้งต้องพิจารณาเลือกผู้แทนทางการเมืองและพรรคการเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม สุจริตโปร่งใส และให้ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องให้ความสนใจติดตามและสอดส่องการดำเนินงานของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ไม่สุจริต หากพบกรณีที่นักการเมืองและพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบ ประชาชนต้องมีสิทธิในการลงชื่อถอดถอนหรือร้องขอให้มีการดำเนินการกับพรรคการเมือง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเลือกผู้แทนทางการเมืองถือเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง และเพื่อกำหนดความชัดเจนเกี่ยวกับทั้งสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการใช้สิทธิทางการเมืองให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพ ต้องเพิ่มหน้าที่ให้ประชาชนในการติดตามและเฝ้าระวังนักการเมือง และพรรคการเมืองในทุกระดับ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน

หมวดที่ ๒ ประชาชน

ส่วนที่ ๔ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน แผนงาน และโครงการสาธารณะในทุกขั้นตอน และในทุกระดับอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานสาธารณะ การกำหนดแผนงานและโครงการสาธารณะต่างๆ ที่มีการดำเนินงานในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับหน่วยงาน และระดับท้องถิ่น ในการตรวจสอบต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินการได้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มพัฒนานโยบาย แผนงานและโครงการ และรวมถึงตรวจสอบการบริหารนโยบาย แผนงาน และโครงการสาธารณะต่าง ๆ ในการตรวจสอบของประชาชนต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๑. เพื่อให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบได้ในระดับหนึ่ง

๒. เป็นสิทธิของประชาชนโดยตรงในการเข้าไปตรวจสอบ

๓. เป็นการฝึกให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ

๔. การให้ประชาชนดำเนินการตรวจสอบเป็นมาตรการในการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ

๕. ควบคุมการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพประหยัดและโปร่งใสได้โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน

หมวดที่ ๒ ประชาชน

ส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีมาตรการกำกับคุณสมบัติให้นักการเมือง ผู้นำทางการเมือง ผู้แทนของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในพรรคการเมืองมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ต้องกำหนดมาตรการที่จะทำให้ให้นักการเมือง ผู้นำทางการเมือง ผู้แทนของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในพรรคการเมืองมีความสุจริตโปร่งใส โดยกำหนดให้ผู้นำและผู้แทนทางการเมืองต้องสามารถแสดงและมีความพร้อมในการแสดงความสุจริตของตนเอง พร้อมในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน การเสียภาษีอากร และพร้อมในการพิสูจน์ว่าไม่เคยเกี่ยวข้องกับการทุจริต พรรคการเมืองต้องกำหนดระบบป้องกันและคัดกรองไม่ให้ผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการทุจริตเข้าสู่กระบวนการทางการเมือง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกำหนดมาตรการกระตุ้นรวมถึงบทลงโทษอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองที่ดี และกำหนดกติกาเงื่อนไข ที่จะทำให้สถาบันทางการเมืองต้องปฏิรูปตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในภาวะที่ประเทศกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างรุนแรง เพราะปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ปัญหาความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดิน ปัญหาความแตกแยก ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และปัญหาวิกฤตทางการเมืองที่เป็นอยู่ ซึ่งยังมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมีผลมาจากการที่ไม่สามารถส่งเสริมคนดีให้เข้าไปมีอำนาจทางการเมืองและไม่สามารถสกัดกั้นคนไม่ดีให้เข้าสู่ระบบการเมืองได้อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคต จึงต้องมีการกำหนดกติกาและเงื่อนไข ทั้งระดับปัจเจกบุคคล สถาบัน ได้แก่ พรรคการเมือง และกำหนดกลไกรวมถึงระบบที่มีกติกาและเงื่อนไขที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นคนไม่ดีเข้าไปมีอำนาจ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

พรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ที่มีความรู้ความสามารถ อย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และพรรคการเมืองนั้นจะต้องร่วมรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและผลงานที่ไม่ชอบหรือทุจริตของบุคคลที่เป็นตัวแทนของพรรคการเมือง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

พรรคการเมืองมีหน้าที่ในการกลั่นกรองบุคคลที่พรรคการเมืองจะเสนอให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ในระดับต่าง ๆ อย่างรอบคอบ โดยต้องคัดเลือกบุคคลที่ดี มีคุณภาพ คุณธรรม สุจริตโปร่งใส ในขณะที่หาเสียง ดำรงตำแหน่ง และปฏิบัติหน้าที่ พรรคมีหน้าที่ต้องสอดส่องกำกับดูแลการทำงาน การประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอหรือเป็นผู้แทนพรรค และหากบุคคลผู้นั้นมีส่วนหรือมีปัญหาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือมีพฤติกรรมทุจริต พรรคการเมืองนั้นจะต้องร่วมรับผิดชอบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกำหนดมาตรการกระตุ้นรวมถึงบทลงโทษอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองที่ดี และกำหนดกติกาเงื่อนไข ที่จะทำให้สถาบันทางการเมืองต้องปฏิรูปตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในภาวะที่ประเทศกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตการเมืองในระบบประชาธิปไตยอย่างรุนแรง เพราะปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ปัญหาความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดิน ปัญหาความแตกแยก ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และปัญหาวิกฤตทางการเมืองที่เป็นอยู่ ซึ่งยังมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรง มีผลมาจากทศวรรษที่ไม่สามารถส่งเสริมคนดีให้เข้าไปมีอำนาจทางการเมืองและไม่สามารถสกัดกั้นคนไม่ดีให้เข้าสู่ระบบการเมืองได้อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคต จึงต้องมีการกำหนดกติกาและเงื่อนไข ทั้งระดับปัจเจกบุคคล สถาบัน ได้แก่ พรรคการเมือง และกำหนดกลไกรวมถึงระบบที่มิกติกาและเงื่อนไขที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นคนไม่ดีเข้าไปมีอำนาจ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีบทลงโทษในกรณีที่มีการซื้อสิทธิขายเสียง ทั้งผู้ซื้อสิทธิและขายเสียง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย) -

ต้องมีบทบัญญัติในการกำหนดโทษในกรณีการซื้อสิทธิขายเสียง โดยมีบทลงโทษทั้งผู้ซื้อสิทธิและขายเสียง กำหนดว่าพฤติกรรมกรรมการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะมีความผิดทางแพ่งและอาญา (มีโทษปรับและจำคุก)

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกำหนดมาตรการกระตุ้นรวมถึงบทลงโทษอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองที่ดี และกำหนดกติกาเงื่อนไข ที่จะทำให้สถาบันทางการเมืองต้องปฏิรูปตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในภาวะที่ประเทศกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างรุนแรง เพราะปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ปัญหาความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดิน ปัญหาความแตกแยก ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และปัญหาวิกฤตทางการเมืองที่เป็นอยู่ ซึ่งยังมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมีผลมาจากการที่ไม่สามารถส่งเสริมคนดีให้เข้าไปมีอำนาจทางการเมืองและไม่สามารถสกัดกั้นคนไม่ดีให้เข้าสู่ระบบการเมืองได้อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคต จึงต้องมีการกำหนดกติกาและเงื่อนไข ทั้งระดับปัจเจกบุคคล สถาบัน ได้แก่ พรรคการเมือง และกำหนดกลไกรวมถึงระบบที่มีกติกาและเงื่อนไขที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นคนไม่ดีเข้าไปมีอำนาจ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดกฎและกติกาที่ไม่ปิดกั้นทางเลือกของประชาชน ในการเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง โดยไม่เพิ่มต้นทุนทางการเมืองและต้นทุนของผู้สมัคร มีมาตรฐานสร้างข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบนโยบาย ประวัติ ผลงานและแนวทางการทำงานที่ครอบคลุมรอบด้าน เพื่อส่งเสริมคนดีที่ได้รับการเลือกตั้ง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

รัฐต้องลดแรงจูงใจและเงื่อนไขที่ทำให้คนไม่สุจริต เข้าสู่อำนาจทางการเมือง พร้อม ๆ กับสร้างเงื่อนไขที่คนสุจริตสามารถเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองได้มากขึ้น และเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงควรสร้างการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของประชาชนอย่างเสรี เข้มขันและรอบด้าน และสร้างความเป็นธรรมในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยทำให้เสมอภาคในเรื่องต้นทุนของการหาเสียงเลือกตั้ง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกำหนดมาตรการกระตุ้นรวมถึงบทลงโทษอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองที่ดี และกำหนดกติกาเงื่อนไข ที่จะทำให้สถาบันทางการเมืองต้องปฏิรูปตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในภาวะที่ประเทศกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างรุนแรง เพราะปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ปัญหาความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดิน ปัญหาความแตกแยก ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และปัญหาวิกฤตทางการเมืองที่เป็นอยู่ ซึ่งยังมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรง มีผลมาจากการที่ไม่สามารถส่งเสริมคนดีให้เข้าไปมีอำนาจทางการเมืองและไม่สามารถสกัดกั้นคนไม่ดีให้เข้าสู่ระบบการเมืองได้อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคต จึงต้องมีการกำหนดกติกาและเงื่อนไข ทั้งระดับปัจเจกบุคคล สถาบัน ได้แก่ พรรคการเมือง และกำหนดกลไกรวมถึงระบบที่มีกติกาและเงื่อนไขที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นคนไม่ดีเข้าไปมีอำนาจ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐมีหน้าที่จัดการปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดิน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

รัฐต้องมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการกับปัญหาในการทุจริตที่เกิดขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงการทำให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน แก้ไข ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลไกในการกำกับและควบคุมให้ใช้อำนาจรัฐเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณารับให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

รัฐมีหน้าที่ต้องป้องกัน แก้ไข และขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นในภาครัฐและในการบริหารราชการแผ่นดินทุกรูปแบบ โดยรัฐต้องจัดระบบและแนวทางการบริหารราชการที่มีธรรมาภิบาล และสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาการทุจริตทุกรูปแบบและทุกระดับอย่างเหมาะสม รัฐต้องส่งเสริมผู้ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ สร้างกลไกและมาตรการที่จะกำกับติดตามและตรวจสอบกระบวนการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การที่จะสามารถสกัดกั้นผู้ที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบให้เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองและสามารถใช้อำนาจในภาครัฐก็เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาได้ในอนาคต

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำทางการเมืองที่ดี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การบริหารราชการแผ่นดินต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เป็นหน้าที่ของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดินให้สุจริต โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล รัฐต้องปรับปรุงวิธีการบริหารราชการแผ่นดินที่มุ่งประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจแห่งรัฐทุกประการ โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณแผ่นดิน การเงินการคลังและการกำหนดระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้มีการประพฤติปฏิบัติในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน และผลที่ได้จากการทำงานเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นมักเกิดจากการที่มีระบบการบริหารราชการที่มีช่องโหว่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีอำนาจของรัฐทั้งส่วนที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่าง ๆ สามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและหรือพวกพ้อง โดยความร่วมมือจากนักธุรกิจภาคเอกชน ดังนั้นในการบริหารราชการแผ่นดินจึงต้องจัดตั้งแนวทางการบริหารราชการต้องกำหนดรูปแบบและแนวทางการบริหารที่ป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันการทุจริตประพฤติมิชอบ สร้างกลไกและมาตรการที่จะกำกับติดตามและตรวจสอบกระบวนการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะ ด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง

หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดมาตรการในการสร้างและส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารราชการแผ่นดิน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

รัฐต้องสร้างและส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการปฏิบัติราชการ และสำหรับ ผู้ปฏิบัติราชการทั้งที่เป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภททุกระดับ ให้มีจิตสำนึกและความตระหนักรู้ในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบและทุกภาคส่วน สร้างเสริมธรรมาภิบาล และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นมักจะมีสาเหตุจากผู้ที่มิอำนาจของรัฐทั้งส่วนที่มีตำแหน่งเป็น ผู้นำทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่าง ๆ ซึ่งขาดคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ได้ใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและหรือพวกพ้อง โดยความร่วมมือจากนักธุรกิจ ภาคเอกชน ดังนั้นในการบริหารราชการแผ่นดินจึงต้องจัดแนวทางการบริหารราชการ รัฐต้องส่งเสริมผู้ที่เข้ามา ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ สร้างกลไกและมาตรการที่จะกำกับติดตามและ ตรวจสอบกระบวนการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะ ด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ กระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การที่จะสามารถสกัดกั้นผู้ที่มีขาดคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบให้เข้ามามีอำนาจทางการเมืองและ สามารถใช้อำนาจในภาครัฐเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและตรวจสอบการสรรหา ตลอดจนความประพฤติและการปฏิบัติตนของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

รัฐจะต้องจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด และมีกลไกในการตรวจสอบความประพฤติและการปฏิบัติของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นมักเกิดจากผู้ที่มิอำนาจของรัฐทั้งส่วนที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่าง ๆ ซึ่งขาดคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณได้ใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและหรือพวกพ้อง โดยความร่วมมือจากนักธุรกิจภาคเอกชน ดังนั้นในการบริหารราชการแผ่นดินจึงต้องจัดแนวทางการบริหารราชการ รัฐต้องส่งเสริมผู้ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ สร้างกลไกและมาตรการที่จะกำกับติดตามและตรวจสอบกระบวนการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะ ด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การที่จะสามารถสกัดกั้นผู้ที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบให้เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองและสามารถใช้อำนาจในภาครัฐเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

**๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)
ให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการป้องกันการทุจริต**

**๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)**

การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จะช่วยทำให้การติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันมีประสิทธิภาพมากขึ้นและจะช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้ด้วย จึงสมควรที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน การเสียภาษี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะช่วยลดการเลี่ยงภาษีในส่วนนี้ และการนำเงินจากการเลี่ยงภาษีไปใช้ในการทุจริต เช่น ปรับปรุงระบบการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) โดยให้บริษัท-ห้างหุ้นส่วนทุกแห่งลงโปรแกรมระบบบัญชีทุกประเภทธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งจัดทำโดยรัฐ และเชื่อมสัญญาณเครือข่ายไปยัง Server กลาง เมื่อบริษัทขายพิมพ์ใบเสร็จ VAT เครื่องคอมพิวเตอร์จะส่งยอดขายและชื่อผู้ซื้อไปยัง Server กลาง ขณะเดียวกันบริษัทซื้อ เอาใบเสร็จไปลงบัญชี เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะส่งข้อมูลไปยัง Server กลาง เพื่อสอบทานระหว่าง VAT ซื้อ- VAT ขาย ทำให้โกง VAT ไม่ได้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการให้บริการสาธารณะและการปฏิบัติราชการมักจะมีปัญหาการทุจริตที่มาจากการใช้อำนาจของรัฐ การใช้ดุลพินิจและการแสวงหาประโยชน์จากราชการช่องทางกฎหมาย ดังเช่นกรณีที่ต้องมีการอนุมัติ อนุญาต โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและการตรวจสอบการเสียภาษี VAT ทำได้ยากและเกิดปัญหาการทุจริตในวงกว้าง

ดังนั้น การนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นการลดการพบปะระหว่างผู้ให้บริการ ผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจและผู้รับบริการ ถือเป็น การป้องกันและลดการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในรัฐสภาที่ดี และมีบทลงโทษ

**๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)**

๑. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภาต้องเป็นผู้ที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
จรรยาบรรณสูงกว่าประชาชนทั่วไป ต้องสามารถพิสูจน์ความสุจริตต่อสาธารณชน โดยต้องพร้อมเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน และเมื่อมีประเด็นที่เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง
ต้องมีบทลงโทษเป็นสองเท่าของคนทั่วไป

๒. การกล่าวเท็จต่อสาธารณะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องถือว่าเป็นความผิด ซึ่งเป็น
ลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และแสดงถึงการเป็นผู้นำที่ขาดคุณธรรม ทำลายความศรัทธาของสาธารณชน
ผู้ลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ และเป็นบุคคลที่เสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมการทุจริต จึงจำเป็นต้องมี
การกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภาทุกตำแหน่งถือเป็นบุคคลสาธารณะ ที่ได้รับความไว้วางใจ
จากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ จึงต้องเป็นผู้ที่ตระหนักรู้ถึงมาตรฐานของไทยและสากล
ด้านคุณธรรมและจริยธรรมจรรยาบรรณ และต้องครองตนให้ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม รักษาวัฒนธรรม
ประเพณีอันดีงาม ไม่ประพฤติตนผิดศีลธรรมทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็น
ตัวอย่างอันดีแก่สังคม และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม การกำหนด
โทษขั้นรุนแรงสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภามีความจำเป็นในการป้องปราม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๓ รัฐสภา

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในฐานะผู้บริหารประเทศที่ดี และมีบทลงโทษ

**๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)**

๑. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองในฐานะผู้บริหารประเทศต้องเป็นผู้ที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมและ
จริยธรรมสูงกว่าประชาชนทั่วไป ต้องสามารถพิสูจน์ความสุจริตต่อสาธารณชน โดยต้องพร้อมเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน และเมื่อมีประเด็นที่เกี่ยวกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง
ต้องมีบทลงโทษเป็นสองเท่าของคนทั่วไป

๒. การกล่าวเท็จต่อสาธารณะของผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองต้องถือว่าเป็นความผิด

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองในฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งถือเป็นบุคคลสาธารณะ ที่ได้รับความ
ความไว้วางใจจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงต้องเป็นผู้ที่
ตระหนักถึงมาตรฐานของไทยและสากลด้านคุณธรรมและจริยธรรมจรรยาบรรณ และต้องครองตนให้ถูกต้อง
ตามครรลองคลองธรรม รักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามไม่ประพฤติตนผิดศีลธรรม ทั้งในการปฏิบัติหน้าที่
และในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีงามแก่สังคม และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อสาธารณชน
ว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ภาพลักษณ์ที่ดีของผู้นำฝ่ายบริหารจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของ
ประเทศในสายตาของนานาชาติประเทศระดับสากล สร้างความมั่นใจแก่ภาคเอกชนในการลงทุน การติดตามธุรกิจ
การค้ากับไทยว่าจะจะเป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เป็นธรรม ช่วยเพิ่มโอกาสของประเทศในการแข่งขันในเวทีโลก
ดังนั้น การกำหนดโทษขั้นรุนแรงสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหารจึงมีความจำเป็น
เพื่อการป้องปราม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๔ คณะรัฐมนตรี

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interests) ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหาร (นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรี)

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. ผู้นำทางการเมือง (นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี) ต้องสามารถแสดงตนเองว่าปลอดจากการขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ โดยการไม่เกี่ยวข้องหรือทำธุรกรรมที่จะนำไปสู่ประเด็นการขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นหลักการและมาตรฐานที่ยอมรับและถือปฏิบัติในประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย

๒. เมื่อดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีต้องถ่ายโอนธุรกิจส่วนตัวหรือครอบครัวให้กับสถาบันจัดการกลางบริหารจัดการ โดยห้ามถ่ายโอนให้แก่ทายาทหรือผู้ใกล้ชิด เพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรีนำข้อมูลที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะของทางราชการไปเปิดเผยหรือแสวงหาผลประโยชน์ หากกระทำการดังกล่าวข้างต้นถือเป็นความผิด

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองในฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งถือเป็นบุคคลสาธารณะ ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติ ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงต้องเป็นผู้ที่ตระหนักถึงมาตรฐานของไทยและสากลด้านคุณธรรมและจริยธรรมจรรยาบรรณ และต้องครองตนให้ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม รักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามไม่ประพฤติตนผิดศีลธรรม ทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีงามแก่สังคม และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อสาธารณชนว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ภาพลักษณ์ที่ดีของผู้นำฝ่ายบริหารจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในสายตาของนานาประเทศระดับสากล สร้างความมั่นใจแก่ภาคเอกชนในการลงทุน การติดตามธุรกิจการค้ากับไทยว่าจะเป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เป็นธรรม ช่วยเพิ่มโอกาสของประเทศในการแข่งขันในเวทีโลก ดังนั้น การกำหนดโทษขั้นรุนแรงสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหารจึงมีความจำเป็นเพื่อการป้องปราม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๔ คณะรัฐมนตรี

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)
ปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้เน้นในเรื่องประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความโปร่งใส

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)

ให้ยกระดับมาตรฐานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยพิจารณากำหนดเป็น พระราชบัญญัติ
การจัดซื้อจัดจ้าง เน้นในเรื่องความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง พิจารณาใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมถึง
การออกแบบกระบวนการที่ประกันความสุจริตโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่
ตลอดจนให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีและเหมาะสมมีส่วนช่วยในการลด และป้องกันปัญหาการทุจริต
ประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนให้

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๕ การคลังและการงบประมาณของรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การใช้จ่ายงบประมาณและเงินกู้ต้องกำหนดแผนงาน เป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถคาดการณ์ผลล่วงหน้าได้ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินการเป็นประจำ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. การใช้จ่ายงบประมาณในภาครัฐ การบริหารเงินแผ่นดิน และการใช้จ่ายเงินรายได้ต่าง ๆ ที่มาจากทรัพยากรสาธารณะและสมบัติของชาติจะต้องดำเนินการด้วยความสุจริตโปร่งใสและต้องกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน

๒. กรณีการกู้เงินหรือการใช้จ่ายจากเงินกู้ ต้องมีการพิจารณาผ่านขั้นตอนของรัฐสภา มีการรายงานผลการดำเนินงาน และเปิดเผยข้อมูลเป็นระยะ ๆ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ความสุจริตโปร่งใสในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังและการงบประมาณระดับต่าง ๆ ของประเทศเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ที่อาจจะใช้อำนาจทางการเมืองหรือผู้ที่ถืออำนาจของรัฐ แสวงหาผลประโยชน์ ทั้งจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่สุจริต การกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมถึงการใช้ทรัพย์สินและเงินของแผ่นดิน ที่เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องและตนเอง และการมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการและกลไกการบริหารงานการเงินการคลังและการงบประมาณที่สุจริตโปร่งใสเป็นไปตามมาตรฐานสากล และหลักธรรมาภิบาล

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง

หมวดที่ ๕ การคลังและการงบประมาณของรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและนักการเมืองทุกระดับต้องรับผิดชอบพฤติกรรมและจริยธรรมของผู้ติดตาม ที่ปรึกษา และเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ผู้ติดตาม ที่ปรึกษา และเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและนักการเมืองทุกระดับ ต้องเปิดเผย และแสดงตัวตนที่ชัดเจน เพื่อป้องกันการแสวงผลประโยชน์โดยมิชอบ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตลอดจนนักการเมืองต้องร่วมรับผิดชอบกรณีเกิดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคคลดังกล่าว

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นมักเกิดในที่ลับ กระทำการโดยอาศัยเครือข่ายของผู้นำทางการเมืองที่อาจจะมีตำแหน่งทางการเมืองอย่างเป็นทางการ หรือไม่มีตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจน เช่นผู้ติดตามและบรรดาห้วคณะ เป็นต้น ที่อาจกระทำการโดยแอบอ้าง หรืออาจจะกระทำการแทน ดังนั้น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องมีความชัดเจนว่าบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ และหรือสามารถดำเนินการแทนได้ เพื่อให้ข้อมูลเป็นที่ประจักษ์แก่ข้าราชการ และผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ขณะดำรงตำแหน่ง และเพื่อป้องกันการแอบอ้างโดยมิฉาชีพ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารต้องกำกับดูแลพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องและผู้ติดตาม มิให้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีพฤติกรรมทุจริตประพฤติมิชอบ หากปล่อยปละละเลยให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและนักการเมืองผู้นั้นต้องรับผิดชอบต่อผลของการกระทำดังกล่าวด้วย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

สร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจและขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ระบบการสรรหา แต่งตั้ง โยกย้าย ต้องยึดหลักคุณธรรม เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารงานบุคคลที่เหมาะสม ตามกระบวนการบริหารบุคคลภาครัฐที่ได้มาตรฐาน กำหนดความชัดเจนของฝ่ายการเมืองในการบริหารงานบุคคลว่ามีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในส่วนตัว และวางแนวทางให้การบริหารงานบุคคลปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง และขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐทุกรูปแบบ โดยเฉพาะปัญหาการซื้อขายตำแหน่ง การเล่นพรรคเล่นพวก และความไม่เป็นธรรมต่าง ๆ ต้องมีองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลแห่งชาติ เพื่อกำหนดมาตรฐานกลางระดับชาติ ขั้นตอนการสรรหา แต่งตั้ง โยกย้าย ผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ชัดเจน สุจริตโปร่งใส และเที่ยงธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ในการปฏิบัติราชการ ข้าราชการระดับสูง ต้องมีความเป็นกลาง สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่าง สุจริต ตรงไปตรงมา เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เที่ยงธรรม และสามารถยืนหยัดในความถูกต้อง การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือการเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงจำเป็นต้องปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง

การได้มาซึ่งตำแหน่งหน้าที่ต้องเป็นไปตามหลักคุณธรรมอย่างแท้จริง การที่กระบวนการสรรหาอยู่นอกเหนืออิทธิพลทางการเมือง และมีกระบวนการหรือกลไกที่เป็นกลาง จะทำให้ได้ผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารราชการแผ่นดินเป็นกลไกหลักในการตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารราชการให้เป็นไปอย่างสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม

การมีองค์กรกลางที่กำกับดูแลมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคลภาครัฐให้เป็นไปอย่างเป็นธรรม กำกับดูแลระบบคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ระบบค่าตอบแทน และมาตรฐานการกำหนดบทยางโทษ เป็นต้น และการมีมาตรฐานที่ชัดเจน จะช่วยป้องกันปัญหาการทุจริตในภาคราชการและองค์กรของรัฐได้หลายประการ เช่น ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการซื้อขายตำแหน่ง การเรียกและการรับสินบน เป็นต้น

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง

หมวดที่ ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การคลังและการงบประมาณของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องยึดหลักสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย) -

การใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นในทุกระดับและพื้นที่ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่าย การดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างเป็นระบบ การใช้จ่ายงบประมาณนั้นต้องมีการแถลงถึงเป้าหมายและผลที่ได้ต่อสาธารณะ มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ และมีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายอย่างเป็นธรรม มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

ยกระดับมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างในระดับท้องถิ่น เปิดให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ และเปิดช่องทางหรือสร้างกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถรายงานปัญหาการทุจริต มีระบบการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การกระจายอำนาจและการให้อิสระในการบริหารราชการ การบริการสาธารณะ และการพัฒนาพื้นที่ลงสู่ระดับท้องถิ่นเป็นหลักการที่สำคัญในการเปิดโอกาสในประชาชนในท้องถิ่นได้ เลือกผู้แทนในระดับท้องถิ่นให้เข้าบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ขณะเดียวกัน การกระจายทรัพยากรลงระดับท้องถิ่นก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ พื้นที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ ประชาชนยังไม่สามารถเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การติดตามตรวจสอบ มักจะเกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ เพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น การป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับท้องถิ่นต้องป้องกันไม่ให้คนไม่ดีสามารถเข้าไปมีอำนาจ วางระบบการบริหารราชการระดับท้องถิ่นที่สุจริต โปร่งใส โดยเฉพาะกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับท้องถิ่น การจัดซื้อจัดจ้าง และการสอดส่องตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารระดับท้องถิ่น และมีกลไกการกำกับติดตามที่สุจริตและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงของท้องถิ่นและประชาชนที่ต้องการแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่างแท้จริง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๗ การกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การบริหารจัดการและการบริการสาธารณะที่ดี ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. การอนุมัติ อนุญาต และการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ต้องดำเนินงานอย่างสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๒. กำหนดการจัดซื้อจัดจ้างในระดับท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส
๓. ให้มีการติดตามตรวจสอบ กำกับ การดำเนินงานของท้องถิ่นทุกชั้นตอน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับท้องถิ่นต้องป้องกันไม่ให้นักไม่ดีสามารถเข้าไปมีอำนาจ และการวางระบบการบริหารราชการระดับท้องถิ่นที่สุจริต โปร่งใส โดยเฉพาะกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารทุกชั้นตอน โดยเฉพาะการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับท้องถิ่น การจัดซื้อจัดจ้าง และการสอดส่องตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารระดับท้องถิ่น และมีกลไกการกำกับติดตามที่สุจริตและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงของท้องถิ่นและประชาชนที่ต้องการแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่างแท้จริง ที่ผ่านการส่งเสริมและกำกับดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่นยังกระจัดกระจาย และขาดมาตรฐานที่ชัดเจน ส่งผลให้ปัญหาการทุจริตระดับท้องถิ่นทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องสร้างกลไกใหม่ระดับชาติที่เป็นกลางปลอดจากผลประโยชน์ทับซ้อน และมีความรู้ความสามารถในการพัฒนา ปรับปรุง กำกับและสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม และเข้าปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการตามข้อเสนอแนะข้างต้น

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง
หมวดที่ ๗ การกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีองค์กรใหม่ระดับชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

จัดตั้งกลไกระดับชาติที่เป็นกลางเพื่อส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ที่สามารถดูแลทั้งด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนา การคลังและการงบประมาณ และมาตรฐานด้านบุคลากร รวมถึงด้านจริยธรรมจรรยาบรรณอย่างจริงจัง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การบริหารงานในระดับท้องถิ่นยังประสบปัญหานานัปการ โดยมักเกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ เพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับท้องถิ่นต้องส่งเสริมและตั้งเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การเปิดเผยข้อมูล และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารทุกขั้นตอนที่ผ่านมา การส่งเสริมและการกำกับดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่นยังกระจัดกระจาย และขาดมาตรฐานที่ชัดเจน ส่งผลให้ปัญหาการทุจริตระดับท้องถิ่นทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องสร้างกลไกใหม่ระดับชาติที่เป็นกลาง ปลอดจากผลประโยชน์ทับซ้อน และมีความรู้ความสามารถในการพัฒนา ปรับปรุง กำกับและสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม และเข้าปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการตามข้อเสนอแนะข้างต้น

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๒ ผู้นำทางการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง

หมวดที่ ๗ การกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ศาลต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจตุลาการที่เป็นอิสระ มีความเป็นธรรม และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. กำหนดหลักการที่ศาลซึ่งเป็นองค์กรอำนาจอธิปไตย ฝ่ายตุลาการ มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงทั้งในด้านโครงสร้าง องค์กร และตุลาการ มีหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม โดยเร็ว

๒. ควรเข้มงวดกับความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก รวมทั้งการสรรหาผู้พิพากษาสมทบ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ และสัมพันธ์กับการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการจัดอบรมหลักสูตรผู้บริหารการยุติธรรมระดับสูง ไม่ควรให้บุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ความเป็นอิสระของศาลและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ต้องมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ปลอดภัยจากการแทรกแซงทางการเมืองและบุคคลภายนอก เป็นกลไกที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณ เพื่อให้สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลองค์อำนาจอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสุจริตและโปร่งใส

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๑ ศาลและกระบวนการยุติธรรม

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

กระบวนการยุติธรรมอยู่บนหลักความเสมอภาค เท่าเทียมและเป็นธรรม สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย และปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย) -

๑. ต้องกำหนดสิทธิประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมบนหลักความเสมอภาค เท่าเทียมและเป็นธรรม การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย และประชาชนทั่วไปด้วยการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๒. รัฐต้องจัดให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม เสมอภาค และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อทำให้เกิดความยุติธรรมอย่างแท้จริง

๓. ต้องกำหนดให้มีองค์กรในการบูรณาการกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นองค์รวม เพื่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน

๔. มีคณะบุคคลที่ทรงคุณวุฒิที่ต้องกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสม เป็นผู้สังเกตการณ์กระบวนการพิจารณาคดีและกระบวนการยุติธรรม

๕. กระบวนการพิจารณาคดีอาญาต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ชัดเจนทุกชั้นศาล เพื่อไม่ให้ความล่าช้ากลายเป็นความอยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีช่องทางร้องขอความเป็นธรรม

๖. ผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอนต้องรับผิดชอบต่อความผิดพลาดในการพิจารณาคดีร่วมกัน

๗. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการตรวจสอบสมรรถนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้มีความเหมาะสม และมีการตรวจสอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม และผลการทำงานของผู้อยู่ในกระบวนการยุติธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต้องมีความสุจริต โปร่งใส เทียบธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม เสมอภาค และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความเป็นธรรมสำหรับประชาชนทุกระดับอย่างแท้จริง

ศาลและกระบวนการยุติธรรมเป็นที่พึ่งของประชาชน จึงต้องมีการดำเนินการที่เที่ยงตรงมีหลักประกันความผิดพลาดที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความรอบคอบตามหลักกระบวนการยุติธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย

หมวดที่ ๑ ศาลและกระบวนการยุติธรรม

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นที่ประจักษ์ และมีความรอบรู้ เป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาของสาธารณชน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและบุคคลในครอบครัวต้องมีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน และบัญชีการเสียภาษี ทั้งนี้ต้องพร้อมเปิดเผยต่อสาธารณชน

๒. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องไม่เป็นกรรมการบริหาร รวมถึงที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทเอกชน เว้นแต่พ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลา ๒ ปี

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

บุคลากรเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการยุติธรรม ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่มีอคติในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ทั้งในการไต่สวนข้อเท็จจริงและการพิจารณาสำนวนคดี รวมถึงการตัดสินคดี รวมทั้งต้องเคารพในจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๑ ศาลและกระบวนการยุติธรรม

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันมีอำนาจสอบสวนและส่งฟ้องคดี
ได้เอง

**๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)**

ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ ให้มีอำนาจในการไต่สวนคดี
ที่เกี่ยวกับทุจริตคอร์รัปชัน หลังจากที่ได้มีการไต่สวนและส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ หากหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ
สามารถส่งฟ้องได้เอง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งต้องมีอำนาจตรวจสอบทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่
ของรัฐ และผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีส่วนร่วมในการกระทำผิด องค์กรอิสระจึงต้องมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง
ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง และ
การแทรกแซงในกระบวนการต่างๆ เพื่อให้เป็นที่พึ่งและศรัทธาของประชาชนในการอำนวยความสะดวก

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การสอบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงและฟ้องดำเนินคดีโดยเร็ว และผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบหากเกิดความเสียหายในกรณีที่น่าสงสัย และหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องรายงานความคืบหน้าต่อสาธารณะอย่างเปิดเผยเป็นระยะ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. การสอบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงและฟ้องดำเนินคดีให้สอดคล้องกับหลักสากลระหว่างการหลบหนีไม่นับอายุความ เพื่อเป็นการกำกับติดตามเร่งรัดการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพรวดเร็ว

๒. ให้มีการชี้แจงเหตุผลความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรต่อวุฒิสภาและสาธารณชน ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

๓. ต้องมีบทลงโทษหน่วยงานและบุคลากรที่ไม่สามารถดำเนินการไต่สวนคดีทุจริตคอร์รัปชันได้เสร็จในระยะเวลา จนมีผลให้คดีขาดอายุความ

๔. เมื่อมีประเด็นการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นทั้งการอภิปรายในรัฐสภาหรือเปิดเผยต่อสาธารณะ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนด และชี้แจงต่อสาธารณะ

๕. องค์กรอิสระต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินต่อสาธารณชน

๖. ต้องมีการเปิดเผยคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีมติชี้มูลแล้ว ต่อสาธารณะทั้งสำนวนคดี

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การดำเนินการไต่สวนที่ล่าช้าก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรม และทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและการลงโทษ และมีการแทรกแซงจากผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ การดำเนินกระบวนการพิจารณาจึงควรที่จะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย และสาธารณะ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีการคุ้มครองการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันให้มีอิสระอย่างแท้จริง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

๑. การจัดระบบประมาณและบุคลากรที่เหมาะสมแก่องค์กรที่ทำหน้าที่ต่อต้านคอร์รัปชัน ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

๒. การปรับปรุงกระบวนการสรรหาบุคลากร เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้และมีประสิทธิภาพในการทำงานมีโอกาสเข้ามาทำงานในองค์กรที่ทำหน้าที่ต่อต้านคอร์รัปชัน

๓. มีมาตรการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ ให้มีอิสระในการทำงานโดยสวัสดิภาพ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การดำเนินการไต่สวนและการพิจารณาควรมีมาตรการในการคุ้มครองป้องกันมิให้มีการแทรกแซงจากผู้มีอำนาจรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ รวดเร็ว เป็นธรรม จึงควรกำหนดมาตรการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ